

D E C I Z I E

18 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Galina Stratulat și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Colceac Raisa și Croitor Igor, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitrașcu Nina și Dumitrașcu Ionel împotriva lui Igor Croitor și Raisei Colceac, intervenient accesoriu Vizant Mariana cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău să radieze înregistrarea contractului de vânzare-cumpărare și la acțiunea reconvențională depusă de Postolatii Tatiana, Colceac Raisa, Croitor Igor împotriva lui Dumitrașcu Ionel și Dumitrașcu Nina, intervenienți accesorii Dumitrașcu Victoria, Grosu Olga, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la declararea nulității tranzacției de înstrăinare a apartamentului, nulității certificatului de proprietate, recunoașterea calității de cumpărător de bună-credință și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău să efectueze modificările necesare în Registrul bunurilor imobile, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015, prin care s-a admis parțial cererea Raisei Colceac și lui Igor Croitor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelanților termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat

c o n s t a ț ă

Prin procura din 20 mai 2008 Leșan Nicolae a fost împuternicit de Dumitrașcu Nina și Dumitrașcu Ionel să le reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a depune cerere de chemare în judecată (f.d. 14, vol. I).

La 25 martie 2011 reprezentantul Leșan Nicolae a depus în interesele lui Dumitrașcu Ionel și Ninei Dumitrașcu cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Croitor și Raisei Colceac, intervenient accesoriu Vizant Mariana cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și obligarea radierii înregistrării contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea cererii de chemare în judecată reprezentantul Leșan Nicolae a indicat că la 19 septembrie 2007 Colceac Boris și Colceac Raisa în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 79 au vândut lui Croitor Igor apartamentul nr. 79 din strada Cuza-Vodă, 40, mun. Chișinău.

Conform certificatului nr. 16 din 12 septembrie 2003 apartamentul nr. 79 din strada Cuza-Vodă, 40, mun. Chișinău aparținea cu drept de proprietate Ninei Dumitrașcu, Victoriei Dumitrașcu, Olgăi Grosu, Raisei Colceac și lui Boris Colceac.

Tatiana Postolatii, Boris Colceac și Raisa Colceac au depus cerere de chemare în judecată împotriva lor cu privire la rezilierea tranzacțiilor de înstrăinare a apartamentului nr. 79 din strada Cuza-Vodă, 40, mun. Chișinău și recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului, care prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 octombrie 2005 a fost admisă.

Hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 octombrie 2005 a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2007.

Cer Dumitrașcu Ionel și Dumitrașcu Nina declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 19 septembrie 2007 (f.d. 2-3, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 noiembrie 2011 s-a admis cererea de chemare în judecată a Ninei Dumitrașcu și a lui Ionel Dumitrașcu.

S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 6970 din 19 septembrie 2007 a apartamentului nr. 79, bulevardul Cuza Vodă 40, mun. Chișinău, încheiat între Colceac Boris, Colceac Raisa și Croitor Igor.

S-a încasat în mod solidar din contul Raisei Colceac și a lui Croitor Igor în beneficiul Ninei Dumitrașcu și lui Ionel Dumitrașcu taxa de stat în mărime de 150 lei.

S-a încasat în mod solidar din contul Raisei Colceac și lui a Croitor Igor în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 10 663,98 lei.

S-a menționat că hotărârea servește pentru Organul Cadastral Teritorial Chișinău temei de a radia înregistrarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 6970 din 19 septembrie 2007 din Registrul bunurilor imobile, precum și a dreptului de proprietate a lui Croitor Igor asupra apartamentului nr. 79, bd. Cuza Vodă, 40, mun. Chișinău (f.d. 83 „a”-84).

La 28 noiembrie 2011 Colceac Raisa a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 noiembrie 2011 (f.d. 86-87, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 16 mai 2012 a admis apelul declarat de Colceac Raisa, a casat hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 noiembrie 2011 și a restituit pricina la rejudecare (f.d. 114-119, vol. I).

Prin mandatul din 26 aprilie 2013 avocatul Ceban Ilie a fost împuternicit de Postolatii Tatiana, Colceac Raisa și Croitor Igor să le reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a depune acțiune reconvențională (f.d. 171, vol. I).

Avocatul Ceban Ilie a depus în interesele Tatiane Postolatii, Raisei Colceac și Igor Croitor acțiune reconvențională împotriva lui Dumitrașcu Ionel, Dumitrașcu Nina, intervenienți accesorii Dumitrașcu Victoria, Grosu Olga și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la declararea nulității tranzacției de înstrăinare a apartamentului, certificatului nr. 16 privind dreptul de proprietate din 12 septembrie 2003, recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului, recunoașterea calității de cumpărător de bună-credință, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău să efectueze modificările necesare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale avocatul Ceban Ilie a indicat că în anul 1976 Colceac Boris și Colceac Raisa au devenit membrii cooperativei de construcție a locuințelor nr. 79, ulterior fiind înregistrate fiicele Tatiana și Nina.

În anul 1984 Colceac Boris și Colceac Raisa au transmis fiicei Tatiana Postolatii cota din apartament în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai, deoarece era căsătorită și avea un copil minor.

Ulterior Nina Colceac s-a căsătorit cu Dumitrașcu Ionel și au trecut cu traiul la soț în apartamentul nr. 21, bd. Traian 21/1, mun. Chișinău.

În anul 1991 apartamentul 96, bd. Cuza-Vodă, 40 mun. Chișinău a fost repartizat familiei Postolatii, compusă din 4 membri – Postolatii Tatiana, soțul și doi fii.

Postolatii Tatiana au înstrăinat cota din apartament Ninei Dumitrașcu, care a înregistrat dreptul de proprietate la organul cadastral.

Cere avocatul Ceban Ilie declararea nulității tranzacției de înstrăinare a apartamentului nr. 79 din strada Cuza Vodă, 40, mun. Chișinău încheiat între Postolatii

Tatiana și Dumitrașcu Nina; recunoașterea nulității certificatului nr. 16 din 12 septembrie 2003 privind dreptul de proprietate pe apartamentul nr. 79 din strada Cuza Vodă, 40, mun. Chișinău pe numele Ninei Dumitrașcu și Ionel Dumitrașcu; recunoașterea dreptului de proprietate al Raisei Colceac asupra apartamentului nr. 79, strada Cuza Vodă, mun. Chișinău; recunoașterea lui Croitor Oleg a calității de cumpărător de bună-credință asupra apartamentului nr. 79, strada Cuza Vodă, mun. Chișinău; respingerea acțiunii inițiale și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 128-131, vol.I).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 februarie 2014 s-a admis acțiunea lui Dumitrașcu Ionel și Dumitrașcu Nina.

S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 79, bulevardul Cuza Vodă, 40, mun. Chișinău, nr. 6070 din 19 septembrie 2007, încheiat între Colceac Raisa, Colceac Boris și Croitor Igor.

S-a încasat în mod solidar din contul Raisei Colceac și Croitor Igor în beneficiul Ninei Dumitrașcu și lui Ionel Dumitrașcu cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în mărime de 150 lei.

S-a încasat în mod solidar din contul Raisei Colceac și lui Croitor Igor în beneficiul statului diferența taxei de stat în mărime de 10 663,98 lei.

S-a radiat din Registrul bunurilor imobile înregistrarea dreptului de proprietate a lui Croitor Igor asupra apartamentului nr. 79, bulevardul Cuza Vodă, 40, mun. Chișinău, nr. 6070 din 19 septembrie 2007.

S-a respins acțiunea reconvențională depusă de Postolatii Tatiana, Colceac Raisa și Croitor Igor ca fiind neîntemeiată (f.d. 214, 219-224, vol. I).

Avocatul Ceban Ilie a declarat în interesele Tatiane Postolati, Raisei Colceac și Croitor Igor apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 februarie 2014, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale și scutirea de la plata taxei de stat (f.d.217-218, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 iulie 2014 s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Postolatii Tatiana, Colceac Raisa și Croitor Igor.

S-a acordat apelanților termen până la 15 octombrie 2014 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 16 221 lei și apelului corespunzător prevederilor art. 365 alin. (1) lit. d), e) Codul de procedură civilă.

S-a explicat apelanților că dacă îndeplinesc în termen indicațiile din încheiere apelul se consideră depus la data prezentării inițiale și se va examina în fond, în caz contrar cererea de apel va fi restituită (f.d. 242-243, vol.I).

La 14 octombrie 2014 avocatul Ceban Ilie a declarat în interesele Tatiane Postolati, Raisei Colceac și lui Croitor Igor recurs împotriva încheierii din 23 iulie 2014, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 245, vol. I).

Curtea Supremă prin Justiție prin decizia din 19 noiembrie 2014 a respins recursul declarat de avocatul Ceban Ilie în interesele Tatiane Postolati, Raisei Colceac și lui Croitor Igor și a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 iulie 2014 (f.d. 251-257, vol. I)

Colceac Raisa și Croitor Igor au depus apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 februarie 2014 solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii reconvenționale și scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 266-268, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015 s-a admis parțial cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-au scutit apelanții de la plata taxei de stat în mărime de 8 071 lei.

În rest cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat a fost respinsă.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Postolati Tatiana, Colceac Raisa și Croitor Igor.

S-a acordat apelanților termen până la 18 martie 2015 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 8 000 lei

S-a explicat apelanților că dacă îndeplinesc în termen indicațiile din încheiere apelul se consideră depus la data prezentării inițiale și se va examina în fond, în caz contrar cererea de apel va fi restituită (f.d. 272-273, vol. I).

La 19 februarie 2015 Colceac Raisa și Croitor Igor au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie scutiți de la achitarea taxei de stat până la suma de 150 lei.

În motivarea cererii de recurs au indicat că Colceac Raisa este pensionară, este invalid de gradul I și are piciorul amputat.

Croitor Igor are la întreținere doi copii minori și salariu în mărime de 3 500 lei, iar soția nu este angajată aflându-se în concediul pentru îngrijirea copilului.

Taxa de stat în mărime de 8 000 lei este o sumă excesivă în raport cu sursele de venituri pe care le obțin.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Colceac Raisa și Croitor Igor este întemeiat, care urmează a fi admisă cu casarea încheierii instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 83 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, tarifele taxei de stat se stabilesc la

următoarele cuantumuri pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil în mărime de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat este de 75% din taxa ce urmează a plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculate din suma contestată.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform art. 6 alin. (3) Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, taxa de stat pentru cererile de chemare în judecată, pentru cererile de apel și cererile de recurs se plătește la depunerea lor, iar pentru eliberarea copiilor de pe actele eliberate de către instanțele judecătorești – la primirea lor.

În conformitate cu art. 88 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care, la momentul depunerii cererii, determinarea valorii acțiunii este dificilă, taxa de stat se plătește cu aproximație, urmând să se încaseze ulterior o taxă suplimentară în corespundere cu partea din valoarea acțiunii, stabilită de instanța la soluționarea pricinii în fond, pentru care nu s-a plătit taxă de stat la momentul depunerii cererii.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 04 februarie 2015 a admis parțial demersul cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, a scutit de la plata taxei de stat în mărime de 8 071 lei, nu a dat curs cererii de apel și a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 8 000 lei la 18 martie 2015.

Instanța de recurs constată că instanța de apel eronat a calculat cuantumul taxei de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 februarie 2014.

În conformitate cu art. 87 alin. (2) Codul de procedură civilă, valoarea acțiunii se indică de reclamant. În cazul necorespunderii vădite a valorii indicate a acțiunii valorii ei reale, judecătorul poate dispune, pentru stabilirea ei, prezentarea de probe, cercetarea la fața locului, efectuarea expertizei din contul reclamantului.

Din certificatul privind valoarea bunului imobil și din contractul de vânzare-cumpărare din 19 septembrie 2007 rezultă că valoarea apartamentului nr. 79, bulevardul Cuza Vodă, 40 mun. Chișinău, obiectul prezentului litigiu este de 360 466 lei (f.d.163, 4, vol. I).

Taxa de stat ce urmează a fi încasată în prima instanță aferentă imobilului litigios este de 10 813,98 lei și în apel de 8110,48 lei (75% * 10 813,98).

La 02 februarie 2015 Croitor Raisa și Colceac Raisa au achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 150 lei (f.d. 265, vol. I).

Prin urmare, taxa de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 februarie 2014 urmează a fi achitată în mărime de 7 960,48 lei (8110,45 -150).

Apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău a depus doar Colceac Raisa și Croitor Igor.

Curtea de Apel Chișinău nu a motivat în baza căror acte a constatat că apelanții Colceac Raisa și Croitor Igor urmează să achite taxa de stat în mărime de 16 221 lei.

Deși nu este clară modalitatea calculării cuantumului taxei de stat, instanța de apel a impus apelanților spre plată taxa de stat în sumă de 8 000 lei scutindu-i în așa mod de la plata taxei de stat în proporție de 50%.

Așadar, în situația în care incorect s-a calculat taxa de stat, recursul declarat de Colceac Rasia și Croitor Igor necesită să fie admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare pentru calcularea corectă a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 decembrie 2014 și soluționării demersului de scutire de la plata acesteia ținând cont de cuantumul real al acesteia.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural la calcularea cuantumului taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Colceac Raisa și Croitor Igor, de a casa încheierea din 04 februarie 2015 și de a restitui pricina la rejudecare pentru calcularea corectă a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 decembrie 2014 și soluționării demersului apelanților de scutire de la plata acesteia.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Colceac Raisa și Croitor Igor.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitrașcu Nina și Dumitrașcu Ionel împotriva lui Igor Croitor și Raisei Colceac, intervenient accesoriu Vizant Mariana cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău să radieze înregistrarea contractului de vânzare-cumpărare și la acțiunea reconvențională depusă de Postolatii Tatiana, Colceac Raisa și Croitor Igor împotriva lui Dumitrașcu Ionel și Dumitrașcu Nina, intervenienți accesorii Dumitrașcu Victoria, Grosu Olga, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la declararea nulității tranzacției de înstrăinare a apartamentului, declararea nulității certificatului de proprietate, recunoașterea calității de cumpărător cu buna-credință și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău să efectueze modificările necesare cu trimiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru calcularea corectă a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel declarate de Colceac Raisa și Croitor Igor împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 decembrie 2014 și soluționării demersului acestora de scutire de la plata taxei de stat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,
Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Galina Stratulat

Sveatoslav Moldovan